

Expedícia FOMATRA 2003 (Fotíme Malú Fatru)

Účastníci expedície:

Miro Košík
Slavo Dvorský
Vlado Pekár
Dano Košík
Juraj Gazdag
Martin Tvrdoň
Igor Česko

Fotovýbava:

	telo	objektívy	blesk	filtre	statív
Miro	Canon EOS 33	EF 50mm/f1.8 EF 28-90mm/f4-5.6	SpeedLight 420 EX	Hoya Moose Polarizer	Velbon Sherpa
Slavo	Minolta Dimage7	28-200mm	interný		
Vlado	Canon EOS 30 Canon EOS 1000N	EF 50mm/f1.4 EF 28-90mm/f4-5.6 Tamron 75- 300mm/f4-5.6	interný	Hama Polarizer ND - prechodový	Velbon
Dano	Olympus C120				
Martin	Canon EOS 33	EF 28-90mm/f4-5.6	interný		
Igor	Olumpus mju II				

DEŇ 1

Štvrtok - 1.5.2003

Na fotografickú expedíciu do Malej Fatry sme sa tešili už veľmi dlho. Už krátko po prvej expedícii IFONITA 2002 bolo jasné, že chceme v tejto tradícii pokračovať. A tak sme zakladajúci členovia: Slavo, Vlado a ja zorganizovali expedíciu FOMATRA 2003. Tentokrát sme expedíciu nepodcenili ani z propagačného hľadiska a v dostatočnom predstihu sme všetky informácie o nastávajúcej expedícii zverejnili na internete. Fotky z predchádzajúcej expedície a avizované krásy Krivánskej Fatry nakoniec presvedčili siedmich statočných, aby sa vydali na putovanie hrebeňom Krivánskej Fatry.

Expedícia sme začali cestovaním z Bratislavy do Žiliny IC rýchlikom a odtiaľ do dedinky Strečno. Cestovanie vlakom bolo jednoznačne najvhodnejšie, aby sme prvý deň expedície využili efektívne, vyrazili sme z Bratislavy už skoro ráno. Cesta ubiehala výborne. Predpovede počasia nás varovali pred

prechodom studeného frontu a zamračená obloha tomu aj nasvedčovala. Stále sme však verili, že budeme mať šťastie. Počasie bola jediná vec, ktorú sme naozaj nevedeli naplánovať.

O 8:15 sme vystupovali z vlaku v Strečne. Už z diaľky nás vítal majestátny hrad Strečno, prvý cieľ našej expedície. Od železničnej stanice Strečno vedie k hradu cesta dedinkou Nezbudská Lúčka. Cez Váh

špeciálny program. S Vladom zostávame na nádvorí strážiť batohy a ostatní sa vydávajú na návštevu hradu. Pokusne skúšam, kto má, aký ťažký batoh.

bolo potrebné prejsť po železnom moste. Cestou postupne vybalujeme foťáky a fotíme ako inak hrad Strečno. Pomaly začína popŕchať, kým sme však vyšli na nádvorie hradu dážď si dal povedať a prestal.

Dnes 1. mája sa na hrade Strečno začína turistická sezóna, takže pre návštevníkov hradu je okrem prehliadky hradu pripravený

špeciálny program. S Vladom zostávame na nádvorí strážiť batohy a ostatní sa vydávajú na návštevu hradu. Pokusne skúšam, kto má, aký ťažký batoh. Zisťujem, že môj je po Slavovom najťažší. Myslím, že som predsalen nemal brať ten statív. Prehliadka hradu trvá niečo vyše hodiny, sprievodný program predstavujú rôzne predstavenia ako: poprava sťatím alebo obesením, mučenie. S Vladom zatiaľ nafotíme výhľady z hradu, vyberám flautu a pokúšam sa niečo na nej zahrať. Vlado neváha a do svojho klobúka sa podujme zbierať od okoloidúcich nejaké drobné. Zastavujú sa pri nás redaktori z rádia Lumen, takže radšej končíme naše predstavenie.

Po návrate chalanov z prehliadky hradu sa na občerstvenie zastavujeme v krčme pod hradom na malé pivečko ako doping pred cestou na Starý hrad, kde si plánujeme urobiť obednú prestávku a nafotiť sľubované pekné výhľady na Domašínsky meander. Počasie sa postupne

zlepšuje a oblaky na oblohe sa postupne trhajú a začínajú sa objavovať fotogenické oblaky. Plní optimizmu nasadzujeme na chrbáty batohy a vyrážame vpred.

Cesta na Starý hrad vedie po červenej značke cez Nezbudskú Lúčku, spočiatku kráčame po pravom brehu Váhu odkiaľ sú zrejme najlepšie výhľady na hrad Strečno, kazia ich však drôty elektrických vedení. Postupne sa

dostávame do lesa a neskôr sa vraciame na červenú značku, ktorú sme stratili cestou cez Nezbudskú Lúčku. Stratiť sa nemôže, lebo Vlado a Slavo majú GPS prístroje, do ktorých si ešte včera nahrali celú našu zamýšľanú trasu, takže páni „navigátori“ sa o našu orientáciu určite dokonale postarajú. Cesta je zatiaľ pohodová, stúpa len mierne, takže počas

chôdze dokonca môžeme hrať na flaute. Kúsok cesty sa dokonca z lesa otvára pohľad na Starý hrad. Kam prichádzame okolo jednej hodiny, ideálny čas na obed. Vybaľujeme zásoby, Slavo, Igor a Ďuri idú hore na hrad fotiť. Po nasýtení sa, vyrážame fotiť aj ostatní. Na hrade sa pohybuje dosť turistov. Jediní Slováci sme tam však len my. Väčšinou Česi a Poliaci. Výhľad z hradu je naozaj výborný, počasie nám praje, je dobrá viditeľnosť a obloha sa postupne čistí, po daždi už ani pamiatky. Na Starom hrade zostávame ešte asi ďalšiu hodinu. Nemáme sa kam ponáhľať dnes nás čaká už „len“ výstup k Chate pod Suchým. Ešte volám na Chatu pod Chlebom, aby som zarezervoval nocľah na zajtrajšiu

noc, dozvedám sa, že rezervovať sa nič nedá, treba prísť a oni nás už nejak nechajú prespať. Ešte spoločné foto na Starom hrade a hurá do stúpakú na vrch Plešiel (981 m.n.m.), čaká nás 500 metrové prevýšenie. Ihneď za Starým hradom nás čaká poriadny stúpak. Námaha je však kompenzovaná výhľadmi do údolia Váhu. S 20 kilovým batohom na chrbte to veru nie je

žiadna sranda. Pomaly začínam ľutovať, že som si zobral ťažký firemný statív, ktorý váži aspoň 5kg. Na miestach s pekným výhľadom si dávame krátke pauzy na vydýchanie sa a krátke fotenie. Domašínsky meander sa nám ukazuje v plnej svojej kráse. Stúpanie sa stále zväčšuje, ale už sa postupne blížime na vrch. Postupne sa delíme na skupinky, každý si našiel tempo, ktoré mu vyhovuje. Zhruba po dvoch hodinách pomalého stúpania sa postupne schádzame na vrchu Plešiel. Skladáme batohy a dávame si

krátku pauzu na občerstvenie. Je 17 hodín, na Chatu pod Suchým to už nemáme ďaleko, takže sa nemáme kam ponáhľať. Dohodli sme sa, že na každom zdolanom vrchu si urobíme spoločnú fotografiu, takže znova rozkladám statív a vzniká skupinová fotka členov expedície na vrchu Plešiel. Už keď ten statív vláčim na chrbte, tak nech ho aj využijem. Po oddychu pokračujeme ďalej na Chatu pod Suchým. Cesta nám ubieha veľmi rýchlo, väčšinou kráčame po vrstevnici. Po chvíli sa nám nadohľad ukáže Chata pod Suchým.

Pred chatou už sedí niekoľko turistov, našťastie jeden stôl je voľný. Po zajednaní ubytovania si objednáваме prvé čaje s rumom a púšťame sa do likvidácie zásob potravín. Počas večere sa kocháme výhľadom na na hory oproti. Máme dobrý výhľad na Martinské hole a celú Lúčanskú Fatru. Po večeri ešte pred západom slnka sa do nás vracia energia a chuť fotiť.

S Vladom a Danom sa vyberám na kopec nad chatou, ktorý sa volá Javorina. Zdolávame strmú zjazdovku a z Javoriny sa nám ponúka nádherný výhľad na hrebeň Krivánskej Fatry. Vidíme Suchý, Biele Skaly, Stratenec a v pozadí dokonca aj Rozsutce. Svetlo je dobré, tak závierky nenechávame zaháľať. Len škoda, že som so sebou hore nezobral aj statív, od teraz ho budem nosiť stále so sebou, aj keby som mal dušu vypustiť.

Po zotmení sa premiestňujeme do jedálne, kde hráme mariáš a nad mapou preberáme dnešnú trasu a pripravujeme sa na zajtra. Elektrina na chate je z diesel generátora len medzi 20 až 22 hodinou večer, takže o 22 hodime ideme poslušne spať.

DEŇ 2

Piatok – 2. máj 2003

Dnes nás čaká ťažký úsek úsek hrebeňa. Chceme zdolať vrch Suchý, Malý a Veľký Kriváň a dostať sa na Chatu pod Chlebom, kde chceme prenocovať. Stávame o siedmej hodine ráno, balíme sa a vonku rozkladáme raňajky. O ôsmej je väčšina z nás pripravená vyraziť. Nakladáme si na chrbáty batohy, a v tom si Slavo s Ďurom ešte len objednávajú čaj. Vyrážame teda bez nich. Počkáme ich na Suchom, prípadne nás dobehnú po ceste. Stúpame najprv na Javorinu, odkiaľ krásne vidíme Suchý (1468). Ešte zopár záberov Lúčanskej Fatry a povodia Váhu a pokračujeme v ceste. Výstup na Suchý vyzerá zdola dosť náročne. Prekonávaním snehových a ľadových prekážok, sme však natoľko zamestnaní, že ani nevšímame ako sa postupne blížime na jeho vrchol. Vyzerá to tak, že počasie nám bude naklonené aj dnes. Mierna oblačnosť nám vyhovuje hlavne kvôli foteniu. Cestou nás predbieha Poliak, ktorý si vyspevuje pesničky od Samantha Fox. Na Suchý vystupujeme okolo desiatej hodiny. Slava s Ďurom vidíme v sedle Príslop pod Suchým. Už sme mali o nich obavy, či náhodou nestretli medveďa. Zo Suchého sú opäť výborné výhľady na všetky svetové strany. Najkrajší z nich je pohľad na Malý Kriváň (až tak malý mi nepripadá). Skladáme batohy a občerstvujeme sa doplnením tekutín a samozrejme na počesť zdolania

Suchého si
pripájame spišskou
borovičkou.

Postupne sa na
vrchole stretá ďalšia
skupinka čechov
a poliakov. Pomaly
tu už nebude
miesto. Asi o pol
hodinu k nám

pribúdajú aj Slavo s Ďurom. Sme opäť komplet, siedmi statoční, a tak môžeme zrealizovať skupinové foto. Vrcholová kniha je plná, takže do nej sa nezapisujeme. O 10:40 vyrážame ďalej. Čakajú nás Biele skaly, sedlo Vráta a Stratenec. Jedna z najkrajších ale aj najnáročnejších častí hrebeňovky Malej Fatry.

Chvíľkami sa brodíme snehom, šplháme sa na skaly, skáčeme do blata, no proste paráda. Na hrebeni je dosť turistov niektorí nás predbiehajú, veľa ich ide oproti. Opäť minimum Slovákov, väčšinou Česi a Poliaci, tuším naozaj všetci Slováci radšej chodia k moru. Na Stratenci (1512.6) si dávame 10 minútový oddych pred klesaním do sedla Priehyb (1462.1) a výstupom na Malý Kriváň (1670.9). Na hrebeni je nádherne, musím sa však krotiť, aby mi nejaké filmy ostali aj na ďalšie dni. Na Malý Kriváň dorážame niečo pred 14h. Skladáme batohy a lapáme po dychu. Ako prvý nás zaujme obrovský betónový stĺp na vrchole Malého Kriváňa a potom výhľad na Veľký Kriváň, Stoh a Veľký

Rozsutec. Na vrchole Malého Kriváňa fúka riadny vietor, musím si pridržať čiapku a riadne fixujem statív, aby sme mohli vytvoriť skupinovú fotku expedície FOMATRA 2003 z Malého Kriváňa. Doprajeme si obednú prestávku, riadne sme predsa vyhladli. Nad Malým Kriváňom krúži vetroň, tak blízko, že vidíme až zuby jeho pilota, paráda – fotíme. Na 15:00 sme naplánovali odchod z Malého Kriváňa. Čaká nás ďalšia fuška – zdolať Pekelník (1609.3) a Veľký Kriváň (1708.7).

Vydávame sa opäť na pochod, začína fúkať riadny vietor. Cestou do sedla Bublen (1510) zdolávame klesanie po rozbahnenom svahu. V sedle Bublen sa pozerám smerom nahor – Pekelník a za ním Veľký Kriváň, dostávam depku, či to vôbec zvládnem. Aj ostatní majú toho už nadnes asi dosť. Rozpadávame sa na skupinky po dvoch, sme rozťahaní na úseku asi dvoch kilometrov. V sedle Bublen sa čakáme a občerstvujeme. Po chvíli už šlapeme na Pekelník. SMSkou dostávam správu, že vyhrávame nad Finmi

3:1. Paráda, aspoň niečo. Výstup na vrch Pekelník nebol až taký hrozný, keď som naň vyliezol depka zmizla, akoby sa mi vrátili sily, vyliešť na Veľký Kriváň už nebude problém a potom nás čaká už len klesanie k Chate pod Chlebom. Na Veľký Kriváň vedie z hlavného hrebeňa len odbočka, na nej skladáme batohy a zisťujeme, kto má chuť ísť hore. Idem ja s Vladom (tentokrát beriem aj statív), pridáva sa k nám aj Igor, postupne nás dobieha Dano. Mat'o, Slavo a Ďuro zaujali polohu

ležmo, na vrchol Veľkého Kriváňa sa im už nechce. Po desiatich minútach stojíme na najvyššom vrchu Malej Fatry. Fúka tu strašný vietor, čiapku po tom ako mi ju sfúklo z hlavy a ledva som ju dobehol, odkladám do vaku. Robíme pár záberov, jedno hromadné foto a ponáhľame sa dolu, do

závetria. Cez mobil sa dozvedám, že s finmi sme vyhrali 5:1, hm, to sme nejak veľmi dobrí. Začína sa mračiť, v noci bude možno búrka. Keď sme prišli k batohom chalani nás už vrelo očakávali. Najvyšší čas ísť na chatu. Klesáme do Snilovského sedla (1524), po rozbahnenej tráve. Igor ešte stále tvrdohlavo tvrdí, že jemu sa ide dobre v botaskách, že vibramy nepotrebuje. Naopak Dano z Maťom si nevedia vynachváliť svoje novučičké vibranky.

Niečo po 18h prichádzame na Chatu pod Chlebom (1423). Je tam už dosť ľudí, zisťujeme, že chata je už plná, takže spať budeme v jedálni na zemi, nuž kto skôr príde, ten skôr melie. Obsadzujeme jeden stôl vonku a jeden pre istotu aj vo vnútri. Konečne po dvoch dňoch si dávame teplú stravu – kapustnicu a klobásu s horčicou. Pri vydávaní jedla majú v tom mierny chaos, takže jedlo si musí každý z nás vyboxovať. Nakoniec sa ušlo každému, len Slavo na nás závistlivo pozerá ako tlačíme klobásky, nuž kvôli jeho nízkotučnej diéte mu nič iné ani nezostáva. Po zotmení sa všetci sťahujeme dovnútra, hráme mariáš a diskutujeme o dnešnej trase, pozeráme si fotky, ktoré nafotil Slavo digitálom. Okolo 23h sa postupne schyluje k tomu, že by sa mohlo ísť spať. Vonku sa začína blýskať. Vypratávame stoly a lavice z jedálne a nasleduje boj o voľné miesta na spanie nazemi. Nakoniec sa nás tam pomestilo vyše 30. Škoda, že sme boli všetci tak uťahaní, že to nikto nesfotil. Zaspali sme až okolo polnoci.

DEŇ 3

Sobota – 3. máj 2003

Ráno o siedmej nás budí ruská hymna z reproduktorov umiestnených v jedálni. Rýchlo sme každý v kope batohov našli ten svoj, podobne topánky a prášime von. Postupne sa všetci prebúdzajú a v jedálni nastáva chaos. Vonku sme si sadli k stolu, vybrali zásoby a chceli sa pustiť do raňajok, výhľady z chaty nám však dali jasne najavo, že najprv je potrebné ísť pofotiť mraky dolu v dolinách. Tu na chate je báječné počasie, úplne jasno, teplo, proste paráda. Až sa mi to nechce veriť, že by nám počasie takto prialo.

Dnes máme na pláne, vystúpať do sedla za Hromovým (1550), tam zložiť batohy a vybehnúť si na Chleb (1645.6), odtiaľ sa vrátiť späť do sedla a pokračovať cez Steny na Poludňový grúň (1460). Tu sme sa plánujeme rozdeliť. Vlado, Ďuro, Maťo a Igor chcú

z Poludňového grúňa zísť do Štefanovej. Vlada už bolí koleno, ani elastický obväz už veľmi nepomáha a ostatní majú toho už dosť. Ja, Slavo a Dano chceme pokračovať v stanovenej trase na Stoh (1607.4), prípadne obísť Stoh traverzom, dostať sa do sedla Medziholie (1185) a až odtiaľ zostúpiť do Štefanovej, kde plánujeme všetci prenocovať. Lenže to sú len naše plány, počasie však mieni úplne inak.

Na sedlo za Hromovým vystupujeme okolo 10:00. Počas výstupu sa pomaly zamračilo a v sedle začína poprškať. Pre istotu si teda ja aj Dano balíme batohy do igelitových

vriec. Zrejme to na dážď urobilo dojem, lebo prestalo poprškať. Pre istotu si však pripravujem aj poncho. Pokračujeme ďalej po hrebeni smerom k Stenám, ide to výborne, žiadne brutálne prevýšenia ani klesania – zatiaľ. Z južného vrcholu Stien (1571.9) je výborný výhľad na Šútovo, Krpeľany, Stoh, Veľký Rozsutec. V dolinách sa lenivo prevažujú oblaky. Na obzore je vidieť Roháče a Nízke Tatry – Chopok a Ďumbier.

Z južného vrcholu Stien začíname klesať do sedla v Stenách. Po nočnej búrke je všade plno blata, klesanie je naozaj o hubu, a to mi ešte začalo ľavé koleno hlásiť problémy. V sedle si inštalujem na koleno

elastický obvaz, pri stúpaní na severný vrchol Stien je to v pohode. Oblaky z dolín začínajú postupne stúpať vyššie, zosilňuje sa vietor, no veru, neveštiť to nič dobré. Na severnom

vrchole Stien sme už v riedkej hmle, navyše začína pršať. Obliekam si poncho, pomáham big brotherovi Danovi obliecť si Tesco pršiplášť a s Maťom balíme jeho fotobrašňu do igelitového saku. Leje ako z krhly. Ostatní chalani nás o kus odbehli, hmla hustne, takže ani nevieme kde sú. Klesáme k Poludňovému grúňu. Koleno bolí menej, elastický obvaz pomáha. Tráva aj kamene sa dosť kĺžu, musíme ísť opatrne. Pre prípad bleskov si vypínam mobil (blbosť). Konečne sme dorazili na Poludňový grúň. Chalani, čo nás odbehli sú všetci tam, inštalujú si pršiplašte alebo ponchá. Igor má fakt super poncho, také si musím kúpiť. Stále prší a je hmla, rozhodujeme sa zostúpiť k Chate na Grúni (989). Ďuri ide prvý, ja hneď za ním. Každých 50 metrov sa obzerám a kontrolujem, či idú ostatní za nami. Klesanie je riadne strmé, tráva mokrá a blatová, každý z nás už padol aspoň raz. Zrazu mi Slavo volá, aby som zavolať Igorovi, že má od neho neprijatý hovor, ale nemá signál na zavolanie. Zapínam mobil a čakám kým sa prihlási do siete, hlavou sa mi preháňajú obavy, že Igor sa vo svojich polobotkách niekde šmykol a vyvrtol si členok, to by bolo úplne v prdeli. Medzitým sa mu predsa len dovolal Slavo, zistil, že Igor je v poriadku, len sa v tej hmle stratil. Na Poludňovom grúni si obliekol poncho (veď som mu ho ešte chválil), všetci sme okolo neho prešli, v domnení, že ide aj on. Lenže on si ešte len zapínal poncho a keď

skončil, nikde nikto. Tak sa vybral hrebeňom podľa starého plánu smerom k Stohu, našťastie sa po pár krokoch zbadal a vybral sa späť. Počkali sme teda Igora a klesáme ďalej k chate. Vlado vyhlásuje súťaž o najviac zablateného človeka, skoro ju vyhral, ale Slavo svojimi nádhernými dvoma kľzačkami mu nedal šancu. Zostup k chate nám trval asi hodinu. Vo vnútri na chate je plno, tak zostávame sedieť na terase, našťastie tam neprší. Objednávame si horúci čaj a rum. Po oblečení sa do suchých vecí je svet hneď krajší. Z Poludňového grúňa prichádzajú stále mokrejší turisti. Postupne si objednávame čo to pod zub, a po uspokojení základných potrieb nás opäť začína zaujímať naša najbližšia budúcnosť – kde budeme nocovať.

Začínam obvolávať penzióny v Štefanovej. Prvý – plno, druhý tiež, tretí podobne. Postupne som vystrieľal všetky čísla čo som mal. Zostáva jediné číslo na Združenie turizmu Terchová. Našťastie toto číslo zabralo, zohnali nám ubytovanie na chate Vrátna, čo je asi 30 minút cesty z Chaty na grúni. Výborne dokonca tam majú aj sprchu s teplou vodou. Rozhodli sme sa počkať na slabší dážď a vyraziť. Medzitým nám však zmizol Vlado. Našiel som ho až na toaletách, asi mu prišlo zle z tej šošovicovej polievky, alebo z rumov

a borovičky? Odchod stanovujeme na 15:00. O 15:00 teda nakladáme batohy na plecيا a chceme odísť, Slavovi s Durom však práve vtedy prinášajú čapované pívko. Klasika, veď oni nás dobehnú.

Cesta na chatu Vrátna vedie lesom, takže dážď nám až tak nevadí. Horšie to je s rozbahnenými chodníkmi a popadanými stromami, ktoré musíme cestou obchádzať. Namiesto uvedených 30 minút nám cesta trvala 45 minút a k chate sme prišli zablatení ako prasce. Dve štvorky izby boli našťastie pripravené.

DEŇ 4

Nedeľa – 4. máj 2003

Rozhodli sme sa slávnostne ukončiť expedíciu. Počasie síce vyzerá pozitívne, my však máme toho dosť. Moje koleno mi dáva jasné signály, že už dosť – navyše je ťažký statív. Jedine Slavo sa rozhoduje zostať a ísť do Štefanovej. Odchod autobusu bol 9:30. Máme dostatok času, tak sa s Vladom ešte venujeme foteniu potoka tečúceho vedľa chaty. A potom nás už čaká len cesta domov.

